

Ключові слова: компетенція, центральні органи виконавчої влади, Державне бюро розслідувань, Національна поліція, прокуратура.

Ключевые слова: компетенция, центральные органы исполнительной власти, Государственное бюро расследований, Национальная полиция, прокуратура.

Key words: competence, central executive authorities, State Bureau of Investigation, National Police, Prosecutor's Office.

СОН СОФІЯ СЕРГІЙВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
старший викладач кафедри конституційного права*

КОДИФІКАЦІЯ ВИБОРЧОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ТА ЗАГАЛЬНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ ВИБОРЧИЙ ПРОЦЕС

Увага до виборів традиційно підвищується напередодні цього процесу, при цьому найбільші дискусії відбуваються навколо президентських та парламентських виборів. Наступна виборча кампанія в Україні відбудеться у 2023, коли обиратимуться представники народу до законодавчого органу – Верховної Ради України. Отже, є можливість проаналізувати попередній власний досвід та досвід виборів до інших парламентських структур, зокрема, до Європейського парламенту, що обумовлено загальноєвропейським вектором розвитку зовнішньої та внутрішньої політики України.

Зазвичай, напередодні виборів швидкими темпами оновлюється законодавство. Так, наприкінці 2019 року в Україні був прийнятий Виборчий кодекс України, більшість його положень набули чинності вже на початку 2020 року, тобто місцеві вибори 2020 року відбулися вже на основі цього законодавчого акту. Хоча питання виборчої реформи була ключовим елементом порядку денного асоціації між Україною та ЄС ще у 2014 році. У відповідних документах Венеціанської комісії та Бюро демократичних інститутів і прав людини ОБСЄ наголошувалося на важливості проведення комплексної виборчої реформи, що є важливим кроком на шляху наближення України до європейських стандартів та цінностей та вступу до Європейського Союзу. Проект Виборчого кодексу був розроблений у 2015 році, прийнятий у першому читанні у 2017 році, потім два роки це питання майже не обговорювалося в українському парламенті.

Європейський парламент є утворенням наднаціонального типу, це – єдиний законодавчий орган у світі, рішення якого мають пряму юридичну силу у суверенних державах-членах ЄС. Науковці наголошують на особливому статусі цього органу у структурі ЄС і вказують на те, що Європарламент лише зі значною частиною умовності може розглядатися як інститут, який здійснює представницькі функції, і наголошують на його квазіпредставницькому статусі.

Почавши своє функціонування як Асамблея – назва, що нагадує інститути, пов'язані з міжнародною дипломатією, із парламентаріями, які не обиралися, а призначалися національними парламентами держав-членів, Європейський парламент перетворився в орган, представники якого безпосередньо обираються громадянами країн-членів ЄС, і є такою інституцією у структурі Євросоюзу, яка безпосередньо представляє громадян ЄС. Європейський парламент має повноваження щодо важливих рішень, наприклад, бюджетних, що пов'язано з контролюванням коштів із загального бюджету ЄС та регулюванням єдиний європейського ринку.

Ця трансформація відбувалася кілька десятиліть, але, незважаючи на зростаючу роль Європарламенту, регулювання проведення виборів до нього залишається узгодженим лише частково, оскільки немає загального виборчого процесу для всіх держав-членів. Нині деякі фундаментальні принципи, за якими відбувається цей процес, закріплені в Законі про вибори 1976 року, але багато аспектів регулюються національним законодавством. Відсутність загального, єдиного для усіх держав-членів ЄС виборчого законодавства потенційно позбавляє європейські вибори справді європейського виміру. За минулі роки було зроблено декілька спроб реформування виборчої системи ЄС, але не всі вони привели до прийняття відповідних директив. Зокрема, викликає значні дискусії питання введення транснаціонального виборчого округу. Так, прихильники їх утворення вважають, що створення транснаціонального виборчого округу є кроком до справжньої «європеїзації» виборів, а ті, що заперечують, вважають, що це може збільшити дистанцію між громадськістю та обраними представниками.

Вибори до Європейського парламенту, які відбулися навесні 2019 року, їх результати у деяких питаннях перевершують із результатами парламентських та місцевих виборів в Україні. Перш за все, це зростання показника явки виборців, так, у порівнянні із вибори 2014 до Європарламенту, це показник збільшився майже на 10 %. В Україні показник явки виборців теж був досить високим, хоча за прогнозами їх очікувалося менше. Збільшення активності виборців в Україні та Європі пояснення внутрішньополітичним протистоянням під час виборів останніх років, що обумовила залучення значної кількості населення до політичного життя.

По-друге, і в Україні, і у Європарламенті після виборів відбулися зміни на політичному олімпі: в Україні уперше сформувалася парламентська більшість, у Європі завершилося існування двопартійної політичної системи, що включала Європейську народну партію та партію Європейських соціалістів, та набула представництва у складі Європейського парламенту більша кількість партій, зокрема, проєвропейського спрямування. По-третє, найбільшу активність серед виборців мали представники партій, які напередодні виборів були в опозиції, чи, як показує досвід України, взагалі утворилися перед виборами, як реакція на внутрішньополітичну ситуацію у країні та негативні негативного характеру.

Таким чином, підвищений інтерес дослідників – представників різних наук, у тому числі науки конституційного права, до розвитку європейських традицій парламентаризму, обумовлено проблемами практичного та теоретичного характеру, пов'язаних із розвитком вітчизняного конституціоналізму та інтеграції національного правопорядку до європейського правового простору.

Список використаної літератури:

1. Виборчий кодекс України: прийнятий Законом України від 19 грудня 2019 р. № 396-IX // Відомості Верховної Ради України. – 2020. – № 7, № 8, № 9. – Ст. 48.
2. Марченко М. Н. Правовая система Европейского Союза : монография / М. Н. Марченко, Е. М. Дерябина. – Москва : Норма-Инфа-М, 2014. – С. 350.
3. Швейцер В. Европейский парламент: время перемен / В. Швейцер // Современная Европа. – 2019. – № 3. – С. 42–52.

Ключові слова: виборчий процес, Європейський парламент, європейська інтеграція, виборчий кодекс України.

Ключевые слова: избирательный процесс, Европейский парламент, европейская интеграция, избирательный кодекс Украины.

Key words: election process, European Parliament, european integration, Election Code of Ukraine.

БАТАН ЮРІЙ ДМИТРОВИЧ

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
асистент кафедри конституційного права*

ТЕСТИ У ВИКЛАДАННІ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА: СКЛАДАННЯ, РОЗВ'ЯЗАННЯ, ОБГОВОРЕННЯ

З огляду на Концепцію реформування юридичної освіти, а також структуру єдиного фахового вступного випробування з права, акцент у викладанні має бути зроблено на *тест як різновид навчальної роботи*. Ці тези є скороченим викладенням авторських методичних рекомендацій щодо цього питання у навчально-методичних посібниках кафедри конституційного права [1–3].

Окрім традиційного розв'язування тестів, пропонується **обговорення аргументації вибору варіанта** в кожному тестовому завданні. До практичного заняття викладач готує певну кількість закритих тестів із відповідної теми, серед них можуть бути тести зовнішнього незалежного оцінювання минулих років. Здобувач вищої освіти має не лише надати відповіді на орієнтовно 8–12 тестових завдань, а й обґрунтувати їх, зокрема вказати, чому інші три варіанти відповіді не є правильними або за яких умов вони могли бути правильними, яке слово або